

קונטרס
יקרא דמלכא
המבואר

מכבוד קדושת מרן
בעל היקרא דמלכא זי"ע
עם ביאור משולב על דברי קדשו
בהוספת ציונים והערות

פרשת תולדות

מכון
"מעיינות הרים"
זוועהיל

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

הביאור נערך לפי הבנתנו הדלה, ואין בדברים משום הכרח שזו היתה כוונת קדשו,
וכל המטרה היא רק לקרב הדברים שיהיו מבוארים לעיני הלומדים,
ואדרבה נשמח אם תודיעונו על כל טעות או הבנה אחרת:

נדבת ידידנו החשוב
הרב גדליה משה בלוי שליט"א
לרגל שמחת
אירוסי הבת
בשעמו"מ

מכון
"מעיינות הרים"
זוועהיל

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

נערך ע"י הרח"ג ר' אברהם זילבר שליט"א
בן מורנו ראש הישיבה שליט"א

כל הזכויות שמורות למכון "מעיינות הרים"

להוצאת ספרי הצה"ק לבית זלאטשוב – זוועהיל

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

רח' האדמו"ר רבי שלמה מזוועהיל, בית ישראל

ת.ד. 5088 ירושלים 91050

טל: 052-7646061 פקס: 02-5326464

פרשת תולדות

תשט"ז

ואֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק. הַעֲנִין, שׁוֹכֹת גְּדוֹל
הוּא לְאָדָם שְׂאֲחָרִים נִהְנִים וּמִשְׁתַּמְשִׁים בְּזִכּוֹתוֹ. וְאִיתָא בְּמִדְרַשׁ (ג"ר
סג, 3) לֹא נִיצַל אַבְרָהָם אֲבִינוּ מִכַּבְּשֵׁן הָאֵשׁ אֵלָּא בְּזִכּוֹתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, הַח"ד
(מְשֵׁל י"ו, 1) עֲטַרְתָּ זִקְנִים בְּנֵי בָנִים וּתְפַאֲרַת בָּנִים אֲבוֹתָם, כִּי לִבְדֵּי הַמַּעֲשִׂים

✽ ביאורים ✽

וְדָאֵי שְׂאֲבָרָהִם אֲבִינוּ הוֹלִיד אוֹתוֹ וְלִמָּה
הַכְּתוּב כּוֹפֵל עֲצָמוּ ב' פַּעֲמִים. וְיֵשׁ
לְבָאֵר הַעֲנִין, כִּיּוֹן שׁוֹכֹת גְּדוֹל הוּא
לְאָדָם שְׂאֲחָרִים נִהְנִים וּמִשְׁתַּמְשִׁים
בְּזִכּוֹתוֹ^א, וְאִיתָא בְּמִדְרַשׁ (ג"ר סג, 3)²,
שֶׁלֹּא נִיצַל אַבְרָהָם אֲבִינוּ מִכַּבְּשֵׁן
הָאֵשׁ אֵלָּא בְּזִכּוֹתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, הַדָּא
הוּא דְכְּתִיב (מְשֵׁל י"ו, 1): 'עֲטַרְתָּ זִקְנִים
בְּנֵי בָנִים וּתְפַאֲרַת בָּנִים אֲבוֹתָם'. וְיֵשׁ
לְבָאֵר בְּזֵה, כִּי יֵשׁ לְצַדִּיקִים מַעֲלָה
גְּדוֹלָה, אֲשֶׁר לִבְדֵּי עֲצָם הַמַּעֲשִׂים

זִכּוֹת לְצַדִּיק שְׂמִשְׁתַּמְשִׁים בְּזִכּוֹתוֹ / זִכּוֹת
לְאַבְרָהָם שֶׁהִיא לוֹ נֶגֶד כִּיעֲקֹב וּזְכוֹת לְיעֲקֹב
שׁוֹכֵה לְאַבְרָהָם / כְּשִׁישׁ לְאָדָם אֲמוּנָה
בַּהֲשִׁי"ת יֵשׁ לְהַקְב"ה נַחַת רוּחַ מוֹזֵה וּמוֹעֵצִים
הָאֲמוּנָה שִׁישׁ נַחַת רוּחַ מִתְרַבֵּה הַנַּחַת רוּחַ.

פִּרְשָׁתְנוּ פּוֹתַחַת בְּכְתוּב (גְּרַלְשֵׁית כה, יט):

וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם
אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק, וְיֵשׁ
לְהַתְּבוֹנֵן מֵהוּ טַעַם הַכֹּפֵל יִצְחָק בֶּן
אַבְרָהָם, אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק, הִרִי
אִם יִצְחָק הוּא בֶּן שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ

ציונים והערות

בָּנִים אֲבוֹתָם, הַבָּנִים עֲטַרְתָּ לְאַבוֹת, דְּכְּתִיב עֲטַרְתָּ
זִקְנִים בְּנֵי בָנִים, רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק אָמַר
אַבְרָהָם לֹא נִיצַל מִכַּבְּשֵׁן הָאֵשׁ אֵלָּא בְּזִכּוֹת שֶׁל
יַעֲקֹב, מִשֵּׁל לְאַחַד שֶׁהִיא לוֹ דִּין לְפָנֵי הַשְּׁלִטוֹן
וְיֵצֵא דִּינוֹ מִלְּפָנֵי הַשְּׁלִטוֹן לִישְׁרָף וְצַפָּה אוֹתוֹ
הַשְּׁלִטוֹן בְּאִסְטְרוֹלוֹגִיָּאָה שֶׁלוֹ שֶׁהוּא עֲתִיד לְהוֹלִיד
בֵּת וְהִיא נִשְׂאֵת לְמֶלֶךְ, אָמַר כְּדָאֵי הוּא לְהַנְצִל
בְּזִכּוֹת בְּתוֹ שֶׁהוּא עֲתִיד לְהוֹלִיד, וְהִיא נִשְׂאֵת
לְמֶלֶךְ, כֵּךְ אַבְרָהָם יֵצֵא דִּינוֹ מִלְּפָנֵי נִמְרוֹד לִישְׁרָף,
וְצַפָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁיעֲקֹב עֲתִיד לְעִמּוֹד
מִמֶּנּוּ, אָמַר כְּדָאֵי הוּא אַבְרָהָם לְהַנְצִל בְּזִכּוֹתוֹ שֶׁל
יַעֲקֹב, הַח"ד (יִשְׁעִיָּה כט) לִכְּן כֵּה אָמַר ה' אֵל
בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם, יַעֲקֹב פָּדָה אֶת
אַבְרָהָם, דְּבַר אַחַר עֲטַרְתָּ זִקְנִים בְּנֵי בָנִים, וְאַלֵּה
תּוֹלְדוֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם.

א. רֵאָה קְדוּשַׁת לוי (פִּרְשַׁת וִירָא): 'וְנִבְאָר מֵה
דְּאִיתָא בְּמִדְרַשׁ (ב"ר מט, ד) דְּאַבְרָהָם אֲבִינוּ ע"ה
לְאַחַר שְׂאֲכָלוּ אָמַר 'בְּרַכּוּ לְאַלֵּהֵי עוֹלָם'. לְמָה לֹא
אָמַר לָהֶם קוֹדֵם הָאֲכִילָה שִׁיבְרַכּוּ בְּרַכָּה. אִפְסֵי,
קוֹדֵם הָיוּ גּוֹיִם, וְהָאִין יִקְבְּלוּ עֲלֵיהֶם עוֹל מַלְכוּת
שָׁמַיִם, אֲמַנֵם לְאַחַר שֶׁכָּבַר אָכְלוּ, עֲשׂוּ מִצְוֵה,
שׁוֹיכּוּ אֶת אַבְרָהָם בְּמִצְוֹת הַכְּנֶסֶת אֲוֹרְחִים, אִם כֵּן
זֶה הַזְכוּת גֵּרָם לָהֶם שִׁהְיוּ יִכּוֹלִין לְקַיֵּים וּלְקַבֵּל
עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם. וְלִכְּךָ אֲמַרִּינֵן בְּמִדְרַשׁ (שֵׁם)
דְּמִי שֶׁלֹּא רִצָּה לְבָרֵךְ אַחַר הָאֲכִילָה אָמַר שִׁישְׁלַם
לוֹ, כִּיּוֹן דְּלֹא נִכְנַס בּוֹ רוּחַ קְדוּשָׁה שִׁמְעַ מִינָה
דְּלֹא כִּיּוֹן לְזִכּוֹת אוֹתוֹ בְּמִצְוֹת הַכְּנֶסֶת אֲוֹרְחִים,
לְמָה לֹא יִשְׁלַם'. ב. ז"ל הַמִּדְרַשׁ: 'עֲטַרְתָּ זִקְנִים
בְּנֵי בָנִים, הָאֲבוֹת עֲטַרְתָּ לְבָנִים, וְהַבָּנִים עֲטַרְתָּ
לְאַבוֹת, הָאֲבוֹת עֲטַרְתָּ לְבָנִים, שְׂנֵאֲמַר וּתְפַאֲרַת

טובים של צדיקים העומדים תמיד בעבודת הקודש ומתדבקים בקונם, העיקר זכותם הגדול היא המטרה והכוונה שלא לצורך עצמן אלא להגן על הכלל, ולהמשיך חסדים טובים על בני ישראל, וזה עבודת הקודש צורך גבוה.

✽ ביאורים ✽

בתחילת הבריאה, שלא ירד שום שפע מהעולמות העליונים בלא שיקדם לו מיין נוקבין שהוא נחת רוח העולה מעבודת הקודש של התחתונים, ולכן כביכול יש צורך עליון שהתחתונים יעבדו את עבודת הקודש בשביל שהשי"ת יוכל להמשיך קיום לעולם עם שפע טובה וברכה.

טובים של צדיקים, העומדים תמיד בעבודת הקודש ומתדבקים בקונם, העיקר זכותם הגדול, היא המטרה והכוונה בעשיית המצוות שלא לצורך עצמן, אלא להגן על הכלל ולהמשיך חסדים טובים על בני ישראל, וזה הוא הגדר הנקרא 'עבודת הקודש צורך גבוה', כי השי"ת כביכול גזר

ציונים והערות

תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס אלא הווי כעבדים המשמשים את הרב שלא על מנת לקבל פרס ויש גירסא אחרת על מנת שלא לקבל פרס, ושמעתי מאא"ו זללה"ה ששני הגירסאות נכונים והם מדריגות זו למעלה מזו, והוא כי שלא על מנת לקבל פרס הוא עבודה נכונה וגדולה דהיינו כשמתפלל על איזה דבר יהיה כוונתו לצורך גבוה, והדבר אשר הוא מתפלל עליו אם יבא יבא ואם לא יבא לא יבא וכן כל עבודת האדם ועשיותיו יהיה לשם שמים ולא לשם דבר הנאותו. וראה עוד ספר אור המאיר (פרשת בשלח): 'ובאמת ידוע מכל הספרים שהעבודה הוא צורך גבוה ולא צורך עצמו'. וראה עוד ספר ערבי נחל (פרשת נח) שכתב: 'ובזה תבין איך העבודה צורך גבוה באומרו ולשוואה רעותיה בהיא אתר דאי קרי יראה שזה העיקר, ור"ל שידוע שאין מקומו של אדם במקום שגופו עומד שם, כי הגוף איננו האדם רק בשר אדם, אלא מקומו של אדם הוא במקום שעומד במחשבתו כי זה כל האדם, ולז"א למידחל בר נש למאריה ממילא המשיך על עצמו יראה הרי מחשבתו חושב ומלא יראת ה' ממילא עומד האדם בהאי תרעא ממש והיינו לשוואה רעותיה בהוא אתר כו', ואחרי שנמשך להאי תרעא כסדר המדריגות כבוד ואמונה ויראה ויהיב פרוטה לעני הדר מצלי. וענין התפלה הוא דיבורים לה', וע"י דיבורים שמדבר אחרי הכנה זו אל ה' נמשך לו

ג. ראה ספר דגל מחנה אפרים (פרשת נח ד"ה ולשם): 'דהנה הצדיק נקרא מי שכל מעשיו לשם שמים וצריך להבין תיבת לשם שמים ופירוש, והענין הוא ידוע דזה כל מגמתנו בתפלתנו ובתורתנו כל ימינו לאקמא שכינתא מעפרא כביכול וליחד קודשא בריך הוא ושכינתיה כמו שאנו אומרים קודם עשיית כל מצוה לשם יחוד וכו' וזהו לשם שמים, היינו שהשתדלות פעולתנו הם רק לשם היינו השכינה הנקראת שם כידוע ושמים הוא הקב"ה והיינו לייחד קודשא בריך הוא ושכינתיה והוא הנקרא צדיק שהוא בחינת יסוד על שם שמייד תמיד בפעולותיו ומעורר השפעת השפע בעולם וכשזוכה האדם לזה שכל מעשיו הם רק לאקמא שכינתא וליחדה בבעלה בא לו תועלת מיחודים שהוא מייחד לאור נשמתו מהשפע הקדושה הנשפע מאור היחוד כביכול ונעשה ככריה חדשה וכקטן שנוול שנתוסף לו אור חדש שנשמתו מה שלא היה לו מכבר, גם כשהוא מעלה השכינה כביכול ממילא נתעלו כל המדריגות התחתונות וניצוצין קדישין עם השכינה כביכול שנדבקו עמה כידוע, נמצא הוא נעשה מעבר לכל אותן נשמות וניצוצות קדושות שצריכים תיקון, שעל ידו יהיה להם תיקון ועליה והוא אב לכולם והם נקראים תולדותיו'. ד. לשון זה מקורו מהקדמונים, הוזכר בדגל מחנה אפרים (הפסרת תצא ד"ה וני): 'וני עקרה לא ילדה. ונקדים לבאר (אבות פ"א, מ"ג) אל

והצדיקים בחי' מקבלים דין מן דין, כי זכות גדול ליעקב אבינו שעל ידו ניצל אברהם אבינו מהכבשן, וזכות גדול הוא לאברהם שהיה לו צדיק גדול כיעקב אבינו, וכל הזכויות מגינים על כל העולם, וזה אלה תולדות יצחק בן אברהם, יעקב אבינו שהוליד צדיק גדול שזיכה שאברהם הוליד את יצחק.

וכן הענין כשיש לאדם אמונה בה' ית"ש שהכל מאתו ושעושה עמו חסד תמיד, בזה עושה נחת רוח להקב"ה ונקרא בחי' בן, ובחי' הבנים מפרנסין לאביהם שבשמים (מ"ג ז:): וכשמתבונן יותר מתרבה האמונה, על זה

✽ ביאורים ✽

הזכות שהוליד את יעקב בנו שהיה צדיק גדול, שיעקב אבינו זיכה שאברהם הוליד את יצחק.

וכן הענין כשיש לאדם אמונה בה' יתברך שמו שהכל מאתו, ושעושה עמו חסד תמיד, בזה עושה נחת רוח להקב"ה, ונקרא בחי' בן, ומקיים הבחינה שהזכרה בזה"ק פרשת ויקרא (ז:), הבנים מפרנסין לאביהם שבשמים, וכשמתבונן יותר בזה ומעמיק במחשבתו לראות איך הקב"ה נוהג עמו במדת החסד תמיד הרי מתרבה האמונה, ועל זה גופא

והצדיקים שעובדים את השי"ת, הם בחינת מקבלים דין מן דין כל צדיק נהנה מזכותו של חברו, כי זכות גדול היה ליעקב אבינו שעל ידו ניצל אברהם אבינו מהכבשן האש, וזכות גדול הוא לאברהם, שהיה לו נכד צדיק גדול כיעקב אבינו, וכל הזכויות מגינים על כל העולם, וזה ביאור כפל הפסוק (נלשית כה, ט): 'וְיִצְחָק תּוֹלְדֵת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק', דתחילת הפסוק ואלה תולדות יצחק בן אברהם מכוון על בנו של יצחק אבינו הוא יעקב אבינו, שעיקר תולדותיו של יצחק אבינו הוא

ציונים והערות

הק' (בראשית כה, ט): 'עוד ירצה על פי דבריהם ז"ל (ב"ר סג) בפסוק (ישעי' כט, כב) אל בית יעקב אשר פדה את אברהם כי זכות יעקב ניצל אברהם מכבשן האש וזולתו כבר היה ח"ו אברהם נשרף באור כשדים, והוא אומר אלה תולדות יצחק בן אברהם שבאמצעות אברהם הוליד את יצחק כי זולת יעקב שהוא תולדות יצחק כבר היה אברהם נשרף קודם שיוליד יצחק'. ו. ז"ל הזה"ק: 'ובגין כך ישראל מפרנסי לאביהן שבשמים תנינן'. ויסוד זה מובא רבות בכל כתבי הבעש"ט ותלמידיו, ראה דגל מחנה אפרים (פרשת אחרי ד"ה ושמתם): דאיתא (זוהר ויקרא ז): ישראל מפרנסיין לאביהם

הרגשת תענוג וחיות מזה, היינו מהמדה אשר למעלה ממלכות שהוא יסוד עולם התענוג הנקרא כל ונקרא חי עבור שהוא סיום עץ החיים, ומשם נמשך חיות לכל הנמצאים דרך השער ההוא, ונקרא גם כן היסוד כל חי, עבור שכל מיני החיות כלולים שם, ממילא א"כ בהיות עומד הוא ממש באותו השער אשר הוא עץ דטוב ורע הצריך שימשיכו בו חיות והוא עומד שם ומתפלל ועי"ז נמשך לו תענוג וחיות הרי נמשך חיות לאותו השער, הרי העבודה צורך גבוה וכיון שבא החיות והתענוג לאותו השער נמשך שם ממילא לכל העולמות ואשר בס, וזהו ענין הזיווג הנזכר בספרים'. ה. ראה אור החיים

גופא שמאמין שיש לו לקב"ה נח"ר מהאמונה שיש לו נתרבה הנח"ר והולך מדרגא לדרגא ואחת נולדה מהשני' ונקראים אב ובן, בחי' ואלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק, אברהם הוא בחי' אמונה ויצחק בחי' שמחה ונחת.

תשי"ז

אלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק. פירש"י, יעקב ועשו

✽ ביאורים ✽

שהאדם מתחזק באמונה זה גופא מוליד את השמחה והנחת, וזה כוונת הכתוב באומרו שיצחק הוא בן אברהם, היינו שהאמונה מוליד נחת רוח, והתולדות של יצחק זה אברהם - האמונה שעושה נחת רוח, הוליד את יצחק שעושה עוד פעם נחת רוח מעצם האמונה'.

יעקב ועשו האמורים בפרשה כי מתחילת הכריאה נברא טוב ורע / עלה במחשבה לברוא בדין הוא החלל ושיתף מדת הרחמים הוא הקו שהמשיך לתוך החלל / הצדיק ממוג הגבורות עם החסדים / יצחק בחינת הדין וע"י התולדות המעשים טובים ממשיך הקו של החסדים.

פרשתנו פותחת בכתוב (נלאשית כה, ט): 'וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק, פִּירֵשׁ רִשׁוֹ: יַעֲקֹב וְעֵשָׂו

שמאמין שיש לו לקב"ה נחת רוח מהאמונה שיש לו, נתרבה הנחת רוח למעלה, והולך מדרגא לדרגא, ואחת נולדה מהשני', ונקראים אב ובן כי האמונה מביא ומוליד נחת רוח למעלה, ואז האב היא האמונה והבן הוא הנחת רוח, וכאשר מאמין שהקב"ה יש לו נחת רוח מהאמונה שיש לו, אז הנחת רוח הביא אותו לאמונה, והנחת רוח בחינת אב, והאמונה תולדה, כי מעלה אחת מולידה את חברתה. בזה מבואר היטב בחינת מאמר הכתוב, 'וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק, אַבְרָהָם הוּא בְּחִינַת אֱמוּנָה, דְּהָרִי אַבְרָהָם אֲבִינוּ הִיָּה רֵאשׁ הַמַּאֲמִינִים, וַיִּצְחָק הוּא בְּחִינַת שְׂמֵחָה וְנַחַת, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (נלאשית כה, ו), 'צָחַק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים כָּל הַשְּׂמֵעַ יִצְחָק לִי, וְבֹא לְלַמֶּדךָ שֶׁעַל יְדֵי

ציונים והערות

אברהם, אלו הם תולדות השמחה והשחוק שיהא בעולם באותו זמן, בן אברהם, היא הנשמה הזוכה לכך, ולהיות שלימה במעלתה, אברהם הוליד את יצחק, הנשמה מולידה השמחה והשחוק הזה בעולם.

שבשמים על דרך (תהלים ס"ח, ל"ה) תנו עוז לאלקים, ופרנסה היינו חיות רצה לומר בעשיית מצותיו יתברך בזה נותנין כח ועוז וחיות להשם ברוך הוא כביכול'. ז. ראה זוה"ק בפרשתנו (קלה.): 'הדא הוא דכתיב ואלה תולדות יצחק בן

האמורים בפרשה. היצירה היתה מוכרחה להיות זה לעומת זה, היינו טוב מבחינ רע ורע מבחינ טוב, לכן כתיב וייצר בשני יודי"ן שהם כנגד שני יצרי"ן יצה"ט ויצה"ר (נרכות ס.פ.) שהם יעקב ועשו האמורים בפרשת חיי האדם בעולם (ז"ל א קלמ.).

וכמו בבריאת העולם בכללו בתחלה עלה במחשבה לברוא במה"ד ואח"כ כשראה שלא יוכל להתקיים שיתף עמו מדת הרחמים (נש"י א, ב) (ב)

✽ ביאורים ✽

בשני יודי"ן ט, שהם כנגד שני יצרי"ן יצר הטוב ויצר הרע, שהם יעקב ועשו האמורים בפרשת חיי האדם בעולם, כי כל אדם ואדם יש בו מתחילת בריאתו יצר טוב ויצר הרע והוא צריך לברר בעצמו את חלק הטוב.

וכמו בבריאת העולם בכלל אמרו חז"ל (נש"י נלאש"ט א, ב) כי בתחילה עלה במחשבה לברוא את העולם במדת הדין, ואח"כ כשראה שלא יוכל להתקיים שיתף עמו מדת הרחמים. וביאר האר"י הק' הכונה י, שמתחילה היה העולם כולו מלא זיו אורו יתברך

האמורים בפרשה'. ויש לבאר עומק הדברים, כי מיד מתחילת הבריאה, היצירה היתה מוכרחה להיות זה לעומת זה, צד הטוב והקדושה לעומת צד הרע והסיטרא אחרא, כדי ליתן בחירה לפני האדם האם לבחור בטוב או בהיפך ח"ו, והיינו מה שאמרו בספר יצירה (פרק ו משנה ג) 'טוב מבחינ רע, ורע מבחינ טוב' י, כי רק על ידי שרואים את הטוב, אפשר להבחין מהו הרע, וכן להיפך על ידי שרואים את הרע אפשר להבחין מהו הטוב. לכן אמרו חז"ל (נרכות ס.פ.) על הא דכתיב (נלאש"ט ג, ד), 'וַיִּיצֶר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם'

ציונים והערות

לקבליה דההוא חויא דלא יהיב ליה שלטנותא כלל לסאבא בי מקדשא דיעקב ועל דא אצטריך ליעקב יתיר מכל בני עלמא ובגין כך ישראל קדישין אתברירו חולק ערביה דקודשא בריך הוא דכתיב (דברים ל"ב) כי חלק יי' עמו יעקב חבל נחלתו'. ועיי' לקוטי תורה להאריז"ל (פרשת שמות) שכתב: 'ויקראו שמו עשו שהוא יצה"ר, כי כל עשו ויעקב הנזכר לעיל בפרשה, עשו הוא יצר הרע ויעקב הוא יצר טוב, ולזה אמר ויקראו שמו עשו, כי אביו ואמו מכירים שיש בו יצר הרע, ואחר כן מופלג אחר י"ג שנה ויום אחד יצא אחיו וזה אינו ניכר לכל כשנכנס אלא הוא ית' היודע ולכן אמר ויקרא שמו יעקב', יא. ראה מבוא שערים (שער ראשון חלק א פרק א): 'וזהו ענין משו"ל כי תחילה ברא השי"ת העולם במידת הדין ואחר כך שיתף עמו מידת

ח. ז"ל ספר יצירה: 'גם את כל חפץ זה לעומת זה עשה האלהים. טוב לעומת רע. טוב מטוב ורע מרע. הטוב מבחינ את הרע והרע מבחינ את הטוב. טובה שמורה לטובים ורעה שמורה לרעים'. ט. ז"ל הגמ' בברכות (ס.א.): 'דרש רב נחמן בר רב חסדא מאי דכתיב וייצר ה' אלהים את האדם בשני יודי"ן שני יצרים ברא הקדוש ברוך הוא אחד יצר טוב ואחד יצר רע'. י. ראה זוה"ק בפרשתנו (קלח.): 'ועל דא יעקב דאיהו ברזא דמהימנותא כל עובדיו לגבי דעשו בגין דלא יהב דוכתא ליה לההוא חויא לסאבא מקדשא ולא יקריב לגביה ולא ישלוט בעלמא ועל דא לא אצטריך ליה לאברהם לאתנהגא בעוקמא ולא ליצחק בגין דעשו דאיהו סטרא דההוא חויא עד לא אתא לעלמא אבל יעקב דאיהו מאריה (כ"א ב) דביתא איבעי ליה לקיימא

וזה נוהג גם בצדיקים שעל ידי המעשים טובים שלהם בוראים עולמות חדשים, עושים חלל וממשיכים הקו, שזה בחי' חסדים וגבורות.

וקיום העולם ע"י שלושה קיום, והצדיק הוא יסוד העולם הממתיק הדינים ע"י החסדים בשורשן, כי בחי' היסוד הוא המקשר והמחבר

✽ ביאורים ✽

וגבורות, כאשר החלל שנעשה מתחילה הוא בחינת הגבורות והצמצום, והמשכת הקו הנעשה מהמצוות ומעשים טובים הוא בחינת החסדים, וזה בחי' בוראים עולמות כעין מעשה בראשית.

וכללות קיום העולם הוא תמיד ע"י שלושה קיום חסד גבורה ורחמים הכלול משניהם וממזג אותם, והצדיק הוא בחינת יסוד העולם, כמו שנאמר (משנ"י, כ"ה) וְצַדִּיק יְסוּד עוֹלָם, ולכן הצדיק הוא הקו האמצעי הממזג את הג' קיום והוא הממתיק הדינים ע"י החסדים בשורשן, כי בסדר הספירות בחי' היסוד הוא המקשר והמחבר את כל החמשה קצוות שמעליו שהם

בהשוואה אחת, וכשעלה ברצונו הפשוט לברוא את העולם, עשה כביכול חלל אחד באמצע העולם, והחלל הזה נחשב לדין מחמת שהוא צמצום האור, ושוב הכניס לתוכו קו של השפעה, שמתוך הקו הזה יורדים השפעות לכל באי העולם. וענין זה נוהג גם בצדיקים, דהרי אמרו חז"ל שעל ידי המעשים טובים שלהם הצדיקים בוראים עולמות חדשים"י, שהצדיקים כביכול עושים תחילה חלל במה שמונעים עצמם מדבר עבירה ומתרחקים מלילך אחר שרירות לבם"י, ואחר כך ממשיכים הקו על ידי קיום המצוות ומעשים טובים, שזה בחי' חסדים

ציונים והערות

קרי לון שמים חדשים, שמים מחודשים, סתימין דרזין דחכמתא עלאה. וכל אנון שאר מלין דאורייתא דמתחדשין קיימין קמי קודשא בריך הוא וסלקין ואתעבידו ארצות החיים. ונחתין ומתעטרין לגבי ארץ חד, ואתחדש ואתעביד כלא ארץ חדשה מההיא מלה דאתחדש באורייתא'. יג. ראה מה שביאר רבינו בפרשת ראה תשל"ה: 'ואיתא (ע"ח ריש שער הכללים) כוונת הבריאה להטיב לנבראים ויקבלו אורו ית', והצמצום גורם עשיית הכלים לקבל מהקו (שם שער א ענף ג). והוא בחי' בריאת האדם מחומר גס משכא דחוייא מד' יסודות אש רוח מים עפר בחי' קללה העדר מדעת בחי' חלל ריק הסתלקות מאורו ית', ונפח בו נשמת חי בחינת קו, ומהפך נפה"ב לכלי לקבל אורו ית'.

רחמים והכונה כי בעת עשית המקום ע"י הצמצום היה במידת הדין ואחר שנאצלו העולמות בתוך המקום ואור הא"ס נתלבש בתוכם כמ"ש בע"ה אז היה מידת רחמים והנה גם אשר צמצום הזה היה דין נק' מקלקל ע"מ לתקן כי היה בהכרח להתגלות שורש הדין אז תחילה כי כל כונת האצילות העולמות היה לברר העולמות, והנה זה היה הצמצום הראשון של אצילות כל העולמות. יב. ראה הקדמת הזוה"ק (ה): בההיא שעתא ארח עתיק יומין בהאי מלה וניחא קמיה מכלא. נטיל לההיא מלה ואעטר לה בתלת מאה ושבעין אלף עטרין. ההיא מלה טסת וסלקא ונחתא ואתעבידא רקיעא חדא. וכן כל מלה ומלה דחכמתא אתעבדין רקיעין קיימין בקיומא שלים קמי עתיק יומין. והוא

לשורש ששם נמתקין הדינים שמתהווים בהתפשטותן ובהתפרדותם ומתגשמין.

ויצחק בחי' הצדיק שמתחילה ברא החלל בחי' דין, ואלה תולדות המעשים טובים המתקה, וכן תמיד המדה הלל צמצום דין המשכת הקו, וזה יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק.

❁ ביאורים ❁

שנאמר (נלאשית לא, מט), 'ופחד יצחק', ולכן הוא בחי' הצדיק הבורא העולמות, שמתחילה ברא החלל בחי' דין, ואחר כך הוא ממתיק הדינים על ידי (נלאשית כה, יט) 'וְאַלֶּה תוֹלְדֹתַי', וכידוע דעיקר התולדות הם המעשים טובים^ט, שהם עושים המתקה לצמצום של החלל הראשון, וכן מתקיים תמיד המדה, מתחילה חלל צמצום המורה על דין, ואחר כך המשכת הקו של ההמתקה, וזה כונת הכתוב (נלאשית כה, יט), 'וְיִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם, אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק', דמתחילה יש בחינה של יצחק שהוא דין, אבל אחר כך מתמתקים הדינים במה שמעלה אותם לשרשם, ושורש כל הדינים הוא רחמים גמורים בחינת אברהם הוליד את יצחק, שכל אלו הדינים היו מתחילה רחמים גמורים.

ספירות החסד גבורה תפארת נצח הוד לשורש שלהם^י, ששם נמתקין הדינים, שכידוע מתחלה מתהווים הדינים בהתפשטותן, ובהתפרדותם ומתגשמין, כלומר הדינים בעת צאתם מהשורש העליון הרי הם כביכול מתעבין ומתפרדים, ובעת קיבוצם ביסוד הרי הם חוזרים ומתמתקים בשרשם, כיון ששורש כל הדינים הוא רחמים גמורים, כי אם היה העולם מתנהג רק בחסד בלי גבול לא היה לו קיום, ולכן ברא השי"ת גם גבורות שיגבילו את החסד. רק שהגבורות בהתפשטותם הרי הם נפרדים מתכליתם הראשון ופעמים פוגעים בכולם, וכאשר ממתקים אותם בשרשם, הרי מביאים אותם לידי תכליתם לקיים העולם ולהיטיב עם הצדיקים.

ויצחק כידוע מורה על הגבורה, כמו

ציונים והערות

שהוא כולל כולם'. טו. ראה רש"י ריש פרשת נח (בראשית ו, ט): אלה תולדות נח נח איש צדיק - למדך שעיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים'.

יד. ראה עץ חיים (שער ח פרק ה): 'כי נודע שכל הה' ספירות מחסד עד הוד כל אחד מהם נותן חד רשימו שלו בספירת יסוד כי לסבה זאת נקרא יסוד. כל, לפי

הקריאה מעוררת

בכיה פעמיים

וישא עשו את קולו ויבך, ויען יצחק וגו' הנה משמני הארץ יהי' מושבך וממל השמים מעל, הגם שמקודם אמר ולך איפוא מה אעשה בני, אמנם אחר הכביה והדמעות פעמיים, שמקודם כתיב ויצעק צעקה גדולה ומרת, ובפעם השני נכמרו רחמיו, הגם שבינתיים נתוודע לו שבדין עשה ובעת יעקב הבכור. ומכאן אפשר ללמוד לבקש ע"י בכיות פעמיים, שאז אינן חוזרות ריקם ששערי דמעות לא ננעלו ומתקבלות.

הוראות למעשה

- (א) בזכות הצדיק נושעים כולם וזה עצמו מוסיף זכויות לצדיק.
- (ב) כשאדם מאמין בהשי"ת שיש לו נחת רוח ממעשיו הרי הוא מוסיף נחת רוח ומקבל שכר על זה.
- (ג) מתחילת היצירה נברא יצר טוב ויצר הרע וכך מוכרח להיות.
- (ד) שיתוף מידת הרחמים הוא המשכת קו החסדים, והם נמשכים ע"י המעשים טובים.
- (ה) הצדיק יש לו את הכח למזג החסדים והגבורות ולהשפיע שפע טובה על כל העולם.
- (ו) הצדיק בורא עולמות חדשות בשיתוף מידת הדין עם הרחמים.

וימלא משאלותינו במידה טובה ישועה ורחמים

מתוך ידידות איתנה בכל מפעלות הקודש לבית זוועהיל, נעטר ברכות טוב לראשי המשבירים, תומכי חצר קדשנו ביתר שאת וביתר עוז, נדיבי הלב גיבורי הכח והרוח השותפים בביסוס והתרחבות בית זוועהיל כרצון קדשם של רבוה"ק זי"ע וזכו בזכויות נצח בממלכת בית זוועהיל לאורך ימים, הלא הם

'שותפי זוועהיל'

משתתפי מסע 'שבת קערעסטיר מיט'ן רבי'ן'
בראשות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

הנוסעים לחלות ולחנן פני שוכן מרומים
למענם ולמען ב"ב וכל קהלא קדישא הדין
לזכות בישועות נפלאות בכל העניינים ברוחניות ובגשמיות

ברכותינו המאליפות נשואות ונתונות, ישלם ה' פועלכם הטוב וימלא כל משאלות ליבכם לטובה, פועלש אויס אלעס גוטס בבני חיי ומזוני רויחי, ויפתח לכם ה' את אוצרו הטוב בכל הברכות שבתורה, ויקיים בכם מקרא שכתוב ו'הריקותי לכם ברכה עד בלי די, אכי"ר.

המברכים
מכון מעיינות הרים